

(15)

(D) IV. 1. Tantárgyleírások

Tantárgy neve: Területi irányítási rendszer	
Mely szakokon oktatják: geográfus szak, terület- és településfejlesztési szakirány	
Tantárgyfelelős neve: dr. Bartke István	Tantárgyfelelős beosztása: tudományos tanácsadó

Tantárgy besorolása: kollégium	
Tantárgy heti óraszám: 1	tanóra elmélet
Tantárgy heti óraszám: 1	tanóra tantermi gyakorlat
Tantárgy heti óraszám: –	tanóra laboratóriumi gyakorlat
Előírt külső szakmai gyakorlat: 2 nap/10 óra (váltakozva a tantermi gyakorlattal)	
Tantárgy összór száma: 28	tanóra
Tantárgy félévigénye: egy	félév
Számonkérés módja: szigorlat (területfejlesztés), gyakorlati jegy	
Tantárgyhoz rendelt kreditek száma: –	kredit –

Tantárgy elsajátításához feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint

Területfejlesztés I., II., III.

Tantárgy célja, célkitűzései:

A tantárgy célja az, hogy megismertesse a hallgatókat a területi irányítási rendszer fő elemeivel (tervezés, szabályozás, intézményrendszer) és sajátosságaival. A tárgyat abszolválók képesek lesznek a területfejlesztés piaci és igazgatási követelményeiben eligazodni és az azzal kapcsolatos feladatokat ellátni.

A tantárgy évközi ellenőrzés módjai:

- Választott témakörökből kiselőadások
- Felmérő dolgozatok
- Házi dolgozat készítése választott témából

A tantárgy tartalma:

Főbb tematikus egységek

Elméleti ismeretek:

- Területfejlesztés irányítási rendszerének elemei, specifikumai
- Jogi és közgazdasági szabályozás
Különböző szintű jogszabályok szakmai tartalma. Támogatási rendszer, alapok. Programfinanszírozás.
- A területfejlesztési irányítás szintjei és szereplői
OTT, Regionális Fejlesztési Tanácsok, Megyei Fejlesztési Tanácsok, különböző társulások, önkormányzatok, kamarák, munkavállalók és munkaadók szervezetei
- Területfejlesztési koncepciók, tervezés
Stratégiai tervezés, fejlesztési koncepciók és típusaik. Tervezési módszerek. A közösségek részvétele a tervezésben.
- Nemzetközi (globális, regionális, szubregionális) együttműködés a tervezésben
Az EU és Magyarország része a területfejlesztésben. Az Unió tagságra felkészülés teendői. A PHARE programok rendszere.
- Az irányítás és a tervezés új módszere a programozás
Döntési rendszer, döntéselőkészítés, eszköz-allokáció

(D) IV. 1. Tantárgyleírások**FOLYTATÁS**

Tantárgy neve: Területi irányítási rendszer
--

A tantárgy tartalma folytatás:

Gyakorlati ismeretek (tantermi kontakt-, és külső helyszíneken tartott foglalkozások):

- Az Országos Területfejlesztési Központ munkájának tanulmányozása
Tájékoztatók, konzultációk a régióigazgatási rendszerről, a koordináció és a befolyásolás módszereiről, eszközeiről.
- Egy megyei Területfejlesztési Tanács munkájának tanulmányozása
Tájékoztatók, konzultációk a Tanács kapcsolati rendszeréről, a döntési mechanizmus működéséről, munkaszervezetének felépítéséről, teendőiről, az eredményekről, gondokról.
- PHARE Iroda munkájának tanulmányozása
- Működési mechanizmusok összehasonlító elemzése (pályázati, támogatási rendszerek területi specifikumai)
- A kutatások és a tervezés
Területi kutatások és a tervezés viszonya, kistérségi példák, regionális kutatások és a tervezés egy régió példáján, ágazati koncepciók és az OTK viszonya.
- Esettanulmányok készítése, elemzése

A program modul rendszerű, egyes elemei kerülnek a félévi programba a külső partnerek fogadási feltételeiről függően.

Kötelező és ajánlott jegyzetek, irodalom jegyzék:

Kötelező irodalom:

- Rechnitzer János: Szétszakadás vagy felzárkózás. MTA RKK 1993.
- Nemes Nagy József: A tér a társadalomkutatásban. Budapest, 1998.
- A területfejlesztés alapelvei, intézményrendszere és a kistérségek. Kézikönyv, 1997. USAID
- A területfejlesztés-irányítása új intézményrendszerének néhány tapasztalata. Önkorkép, 1998.

Ajánlott irodalom:

- Társadalmi-területi egyenlőtlenségek Magyarországon. Szerk.: Enyedi György, Budapest, 1993. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
- A vonzáskörzetek és a tervezés. MTA Közlemények 32. 1985.
- A regionális fejlesztési tanácsok... Önkormányzatok Közlönye, 1997.
- A területfejlesztési programok végrehajtásának eszköz- és intézményrendszere megyei és regionális szinten. Kutatási jelentés, 1997. MTA RKK, Pécs

A tantárgy tárgyi szükségletei:

- előadóterem, táblák
- írásvetítő, transzparenszek
- dokumentáció gyűjtemények
- utazási lehetőségek, feltételek biztosítása

Tantárgyi vonatkozású kutatások:

- Irányítási rendszerrel összefüggő hazai kutatások
- Nemzetközi, elsősorban az EU tagországokban folyó kutatások követése

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei:

- A hallgatók anonim kérdőíves megkérdezése.
- Tanszéki értekezleteken a tárgy oktatásával kapcsolatos tapasztalatok megbeszélése.

A tantárgy fejlesztési politikája:

- Hazai és külföldi tudományos eredmények tananyagba integrálása.
- Az oktatási eszközök gyarapítása, fejlesztése.

Személyi feltételek (létszám, felkészültség):

A tantárgyat dr. Ormosy Viktor kandidátus, az OTK főigazgató-helyettese oktatja.